

være et spørgsmål om økonomiske mellemværender. Vi tilhører et fællesskab, som uden overdrivelse kan betegnes som rummeligt. Vi har en række fællesnævner, de demokratiske værdier, vores tre samfund bygger på, og som frem til i dag har sat sit præg på vores fælles samfundsopfattelse, vores menneskesyn og vores værdimodel.

Regeringens holdning til rigsfællesskabet er uændret. Vi ser helst, at rigsfællesskabet kan fortsætte i en ny moderne form, meget gerne, men vi respekterer også det færøske folks eget ønske om at bestemme deres fremtid i forhold til Danmark.

Med disse ord ser jeg frem til en konstruktiv forhandling både her i Folketinget og under de efterfølgende forhandlinger med det færøske landsstyre.

Forhandling

Sonja Mikkelsen (S):

Jeg vil gerne takke statsministeren for redegørelsen og også for den åbne tilgang til opgaven, også med forhandlingerne, der kommer nu med Færøerne, som jeg hørte i statsministerens tale.

Socialdemokratiet har den opfattelse, at Folketinget skal godkende og dermed anerkende, hvad den færøske befolkning vil, uanset om de ønsker at blive i det danske rigsfællesskab, eller om de ønsker at trække ud.

På nuværende tidspunkt er det ikke ganske klart, hvad befolkningen på Færøerne vil. Men vi ved, hvad det siddende landsstyre på Færøerne bestående af Folkeflokket, Republikanerne og Selvstyrepартiet vil.

Landsstyret vil selvstændighed og har igennem sin regeringstid været fokuseret på de principielle muligheder for selvstændighed, medens hjemtagelse af sagsområder efter den gældende hjemmestyrelov ikke har været vist interesse før nu.

Først ønskede man at få traktatfæstet Færøernes uafhængighed, så var det en ændret hjemmestyrelov, der blev bragt på bane, og i februar lancerede landsstyret så en folkeafstemning om færøsk udtræden af rigsfællesskabet.

Folkeafstemningen blev som bekendt ikke til noget, men landsstyret har i stedet fremsat et beslutningsforslag med en strategi frem mod selvstændighed ganske svarende til den, der var knyttet op på en folkeafstemning, og forslaget er senere vedtaget i Lagtinget.

Senest har lagmanden rettet henvendelse til statsministeren med et ønske om at optage forhandlinger om, at Færøerne overtager sagsområder inden for rammerne af den nugældende hjemmestyrelov og om bloktilskuddet for en periode af 3 år.

Det er altså ikke den enkleste sag i verden at få et klart indtryk af, hvad landsstyret og Lagtinget vil med Færøernes selvbestemmelse. Jeg har derfor læst udvalgsbetænkningen over landsstyrets beslutningsforslag med interesse for at få et klarere billede af, hvor enigt Lagtinget er eller ikke er i dette meget grundlæggende spørgsmål.

Betænkningen viser, at der er meget forskellige opfattelser og vurderinger af, hvilken udvikling der er ønskelig for det færøske samfund, men også af bekymringen for øernes økonomiske grundlag. Der skrives om alt lige fra en målrettet suverænitetstiltag over en selvstyreform på baggrund af en forfatningskommission til en nyordning med et moderniseret statsretligt forhold. Og nu kan vi så konstatere, at landsstyret ønsker at holde sig inden for den gældende hjemmestyrelov.

I Socialdemokratiet har vi i hele processen hæftet os ved, at landsstyret mere har været optaget af et bestemt mål, suverænitet, end af at udvikle hjemmestyret i den praktiske hverdag.

Færøerne har således ikke under det nuværende landsstyre overtaget yderligere sagsområder, som hjemmestyreloven jo ellers giver adgang til, til trods for en positiv vilje fra regeringens side til at overdrage flere sagsområder til Færøernes hjemmestyre, når ansvaret for økonomien og sagsområdet følges ad. Den linje har vi fra Socialdemokratiets side hele tiden tilsluttet os, og det gør vi stadig.

I Socialdemokratiet undrer vi os også over, at der har været så beskeden en opmærksomhed fra landsstyrets side over for de økonomiske følger for det færøske samfund som helhed ved en suverænitetstiltag. Man river jo ikke 1,3 mia. kr. årligt ud af den færøske økonomi, uden at det har en mærkbar virkning for den enkelte færøing. Det er jo trods alt op imod en tredjedel af den offentlige økonomi.

Det kan godt være, at overdragelsen af adgangen til at udnytte undergrunden til Færøerne i 1992 har haft en betydning. Jeg vil godt her tilkendegive, at i Socialdemokratiet er vi indstillet på, at den aftale, der én gang er lavet med hjemmestyret om adgang til undergrunden, må stå ved magt.